

Reisverslag van Hr. Ms. Hadda

8-30 JUNI 1965

Rotterdam, Maassluis, Willemstad, Delft, Alphen aan de Rijn, Waddinxveen, Breskens, Middelburg, Den Helder

Commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie A. Scheffelaar

Chronologisch overzicht (www.onzevloot.weebly.com)

- 8 juni Vertrokken op de voormiddag uit Rotterdam voor de jaarlijkse binnenlandse vlagvertoonreis met aansluitend hierop de Benelux vlootdagen te Breskens. Meerden te 13.00 uur over stuurboord aan de Burgemeester de Jongkade nabij de spoorbrug te Maassluis.
- 10 juni Ontmeerden te 15.00 uur en stoomden naar Willemstad via de Nieuwe Waterweg, Oude Maas, Krabbegat en Dordtse Kil. Gedurende de nacht werd bij de Moerdijk geankerd.
- 11 juni Meerden te 09.00 uur in de werkhaven van Rijkswaterstaat nabij Willemstad aan meerpalen en een uitgebouwde steiger.
- 14 juni Ontmeerden te 11.00 uur en stoomden naar Rotterdam via dezelfde route als op de heenweg. Meerden te 14.00 uur aan de Parkkade te Rotterdam.
- 15 juni Vertrokken te 07.30 uur naar Delft via de Parksluizen in de Schie. Kwamen te 12.00 uur te Delft en meerden aan de Stalpaert van der Wielweg, zo dicht mogelijk bij de Oostpoortbrug.
- 17 juni Vertrokken te 08.00 uur naar Alphen aan de Rijn via de Vliet langs Voorburg en Leidschendam om bij Leiderdorp de Oude Rijn op te varen. Meerden te 15.00 uur over bakboord aan de Rijnkade ten noordoosten van de brug te Alphen aan de Rijn.
- 21 juni Ontmeerden te 05.00 uur en voeren via de Oude Rijn en Gouwe naar Waddinxveen, waar te 11.00 uur werd afgemeerd over stuurboord ten noorden van de hefbrug aan de Nesse.
- 23 juni Vertrokken te 15.00 uur uit Waddinxveen naar Breskens voor deelname aan de Benelux vlootdagen. Ankerden even na zonsondergang nabij Moerdijk.
- 24 juni Gingen te 04.00 uur anker op en meerden te 12.30 uur in de haven van Breskens tegenover het visoverslag bedrijf.
- 25 juni Stoomden naar Vlissingen tezamen met de Belgische oceaannijvenveger Zr. Ms. Truffaut en meerden langs zij Hr. Ms. Hefring aan de betonsteiger in de Buitenhaven.
- 26 juni Alle schepen stoomden in verband naar Middelburg en meerden te 12.00 uur aan de loskade.
- 30 juni Vertrokken uit Middelburg en stoomden naar Den Helder waar te 19.00 uur werd gemeerd aan de vaste ligplaats op Harssens.

Formaliteiten, officiële ontvangsten en bezoeken, ceremoniële verrichtingen

- 8 juni Te 14.15 uur maakte de commandant zijn opwachting op het gemeentehuis bij de burgemeester van Maassluis, de heer W. J. D. van Dijck. Te 14.45 uur ging de commandant van boord om een bezoek te brengen aan de garnizoenscommandant te Rotterdam.
- 11 juni Te 10.30 uur maakte de commandant zijn opwachting bij de burgemeester van Willemstad, de heer P. B. Bouman. Het tegenbezoek werd meteen hierna gebracht, waarbij de burgemeester vergezeld werd door de gemeente-secretaris, de heer K. Dane. Hierna begaf de commandant zich naar Bergen op Zoom voor het afleggen van een opwachtingbezoek bij de garnizoenscommandant. Er werd overeengekomen, dat de ontvangst voor officiële genodigden als tegenbezoek zou gelden.
- 15 juni De commandant maakte te 15.00 uur zijn opwachting bij de burgemeester van Delft, de heer D. de Loor, en daarna bij de garnizoenscommandant, kolonel J. P. van Schendel.
- 17 juni Te 16.30 uur maakte de commandant zijn opwachting bij de burgemeester van Alphen aan de Rijn, de heer Z. Bruins Slot, die te 17.00 uur zijn tegenbezoek bracht. Aangezien Alphen aan de Rijn, evenals Delft, onder het garnizoen van 's-Gravenhage valt, was overeengekomen, dat niet opnieuw een bezoek met de garnizoenscommandant zou worden gewisseld.
- 21 juni Te 11.30 uur ging de commandant van boord om zijn opwachtingbezoek af te leggen bij de burgemeester van Waddinxveen, de heer C. A. van der Hooft. Te 12.00 uur bracht de burgemeester zijn tegenbezoek. Ook Waddinxveen valt onder het garnizoen van 's-Gravenhage.
- 26 juni Te 12.30 uur vertrok de commandant van boord om achtereenvolgens zijn opwachting te maken bij de burgemeester van Middelburg en bij de garnizoenscommandant.

Representatieve verrichtingen

- 8 juni Van 17.00 tot 18.30 uur werd aan boord een cocktailparty gehouden voor de notabelen van Maassluis.
- 11 juni Voor officiële genodigden werd van 16.30 tot 18.00 uur een ontvangst aan boord gegeven, waarbij onder andere de directeur van de Deltawerken, ir. A. Maris, aanwezig was.
In de avond waren de commandant en de oudste officier aanwezig op een herdenkingssamenkomst ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van de stad, welke samenkomst werd gehouden in de koepelkerk. Het woord werd gevoerd door prof. dr. Scholten, terwijl het stedelijk strijkorkest en het kerkkoor een cantate van Buxtehude en een cantate van Bach ten gehore brachten.
Na de herdenkingssamenkomst gaven burgemeester en wethouders een ontvangst voor de genodigden in de zaal van het feestgebouw Irene.
- 12 juni Officiële opening van de festiviteiten ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van Willemstad.
In de middag waren de officieren te gast op het raadhuis in afwachting van de komst van 'Prins Willem van Oranje' in de haven van Willemstad, waarmee de festiviteiten zouden worden ingeluid. Na aankomst van de 'Prins' werd op het Raadhuisplein het openluchtspel 'Willemstad slaet op den trommele' opgevoerd. Voor de genodigden waren plaatsen gereserveerd. Het openluchtspel was een historisch overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van Willemstad, welke was samengesteld door de streekarchivaris van noordwest Brabant. Na het spel volgde een openbare maaltijd in de hoofdstraat, waarbij toespraken werden gehouden.
- 15 juni In de namiddag was de bemanning de gast van het waterloopkundig laboratorium te Delft.
- 21 juni Van 17.00 tot 18.30 uur werd een officiële ontvangst aan boord gegeven voor genodigden uit Waddinxveen. Onder andere was aanwezig de garnizoenscommandant van 's-Gravenhage.
- 22 juni Een deputatie van de Pro Rege afdeling Waddinxveen bood na afloop van een voetbalwedstrijd een fraai boekwerk aan, bevattende drie beroemde oorlogsverhalen, ten behoeve van de scheepsbibliotheek.
De overhandiging vond plaats in de raadzaal van het gemeentehuis.
De commandant dankte de voorzitter van de plaatselijke Pro Rege afdeling en de burgemeester voor de genoten gastvrijheid.

Ontspanning (www.onzevloot.weebly.com)

- 9 juni Op de voormiddag was de bemanning de gast van de verenigde touwfabriek te Maassluis.
In de middag werd een voetbalwedstrijd gespeeld tegen personeel van de gemeente secretarie in het plaatselijke sportpark.
- 12 juni Op het Willemstadterrein werd op de voormiddag een voetbalwedstrijd gespeeld tegen een elftal van Willemstad.
De burgemeester verrichtte, in middeleeuws cos-tuum, de aftrap. Na afloop werd een drankje gedronken in Het Wapen van Willemstad.
Des avonds nam de bemanning deel aan de festiviteiten ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van de stad.
- 18 juni In de avond werd een voetbalwedstrijd gespeeld tegen een vertegenwoordigend team van Alphen aan de Rijn. Na afloop van de wedstrijd werd in het restaurant van Avifauna een drankje en een maaltijd aangeboden.
- 21 juni Des avonds concerteerde de harmonie Concordia op de kade. De harmonie werd bijgestaan door 16 beoorlijke majorettes.
Na afloop van het concert waren harmonie en majorettes de gast van de bemanning aan boord.
- 22 juni In de ochtenduren werd een groot gedeelte van de bemanning rondgeleid door Kempkes meubelfabriek, even buiten Waddinxveen gelegen, nabij de rijksweg 's-Gravenhage-Utrecht.
Te 19.00 uur werd een voetbalwedstrijd gespeeld tussen het scheepselftal en een ploeg van de gemeente. Na afloop waren commandant, officieren, spelers en supporters de gast in de raadzaal van het gemeentehuis.
Het scheepselftal werd een beker overhandigd.
- 25 juni De vereniging Onze Vloot had voor de bemanning van de Nederlandse en Belgische schepen, welke in de haven van Vlissingen lagen, een dansavond georganiseerd in het katholiek militair tehuis.

Oefeningen

Geen.

Nautische bijzonderheden

Alhoewel met het hoofd van de bruggen en sluizen te Rotterdam was overeengekomen, dat op dinsdag, 15 juni de Parksluizen te 08.00 uur voor het schip geopend zouden worden, bleek dit in de praktijk niet realiseerbaar te zijn. De sluiswachter werkte om economische redenen gewoon in volgorde door, zodat de sluis eerst te 08.45 uur vrij kwam.
De medewerking welke werd verkregen van de bruggen en sluizen op de route naar Delft, liet vaak veel te wensen over. Bij de spoorbrug te Schiedam werden eerst zoveel tegenliggers doorgelaten, dat de brug wegens het aflopen van de openingstijd weer gesloten moest worden en gewacht moest worden op de volgende openingstijd. Meteen na deze brug werden heikwerk-

zaamheden verricht door een drijvende hei-installatie welke dwars in het vaarwater was gelegen, zodat passeren niet mogelijk was. Het duurde geruime tijd eer deze stremming werd opgeheven. Toen later contact werd opgenomen met de adjunct-havenmeester te Rotterdam bleek het dat men aldaar niet op de hoogte was, dat de heiwerkzaamheden op dat moment zouden worden uitgevoerd.

Vlak voor de laatste bocht te Overschie lagen twee woonschepen afgemeerd, welke daar officieel niet mochten liggen. Het was hierdoor onmogelijk deze bocht voldoende ruim in te zetten.

De Schie is voor patrouillevaartuigen minder goed bevaarbaar. Bij geringe snelheid is de zuiging reeds zo groot, dat het anders zo goed te manoeuvreren schip bijna geheel onbestuurbaar werd. Het tegenliggend verkeer dwong het schip vaak tot op zeer korte afstand van stuurboord's wal. De schroeven moesten blijven draaien om verleieren te voorkomen.

Roeren en schroeven werden hierdoor teveel blootgesteld aan oneffenheden aan de oevers van de Schie.

De bruggen in Delft waren aan de krappe kant, doch redelijk te noemen. De oorspronkelijk aangewezen ligplaats nabij de Oostpoortbrug moet worden afgekeurd. De waterdiepte is onvoldoende, de meerpalen zijn in slechte staat en de manoeuvreerruimte is te gering. De koelers van het schip zaten

voortdurend vol met vuil. De omwonenden misbruikten deze gracht om er overtollige goederen in te deponeren. Om vanaf de Oostpoortbrug weer naar Rotterdam te varen, moet men eerst doorvaren naar de gist- en spiritusfabriek waar een zwaai kom is. Op advies van de provinciale waterstaat werd via de Vliet naar Leiderdorp gevaren en via de Oude Rijn naar Alphen aan de Rijn. Het vaarwater is betrekkelijk smal en de diepte bedroeg niet meer dan 1 a 2 meter onder de kiel. De heer C. J. Knijl beambte van de provinciale waterstaat, maakte de tocht van Delft naar Alphen aan de Rijn mee voor het geven van raad en aanwijzingen.

De ophaalbrug bij Voorburg was, doordat hij niet voldoende kon worden opgehaald, aan de krappe kant om te passeren. De spoorbrug bij Leidschendam bleek door de Nederlandse spoorwegen vastgestelde sluitingstijden te hebben, welke bij provinciale waterstaat niet bekend waren. Deze sluitingstijden worden mondeling door de brugwachter aan de voorbijgangers bekend gesteld; aan regelmatige passeerders wordt een stencil uitgereikt. Voorts moet deze spoorbrug te smal worden geacht voor het doorlaten van een patrouillevaartuig. De basis breedte is voldoende, doch de brug kan slechts zo ver open, dat de ra er op 15 centimeter na niet langs kan.

De Oude Rijn is tussen Leiderdorp en Alphen aan de Rijn redelijk goed bevaarbaar.

De Oude Maas en de Dordtse Kil zijn zeer goed bevaarbaar voor patrouillevaartuigen.

Geconcludeerd mag worden:

a het verdient minder aanbeveling Schie en Vliet te doen bevaren door patrouillevaartuigen;

b het rapportage- en controlesysteem van Rijkswaterstaat en provinciale waterstaat werkt in de binnenwateren vaak op onvoldoende wijze;

c het is noodzakelijk van tevoren de te passeren bruggen en sluizen op te bellen om te informeren naar openingstijden en bijzonderheden. Waterstaatinstanties zijn vaak onvoldoende op de hoogte van deze gegevens.

Verdere bijzonderheden (www.onzevloot.weebly.com)

In alle plaatsen die bezocht werden, was het schip, tijdens de middaguren, opengesteld voor het publiek. Met uitzondering van Delft hield de politie hierbij toezicht, zodat een en ander ordelijk verliep.

In Delft trad de jeugd zeer ongedisciplineerd op, waardoor anderen onder de voet werden gelopen. Toen de politie om assistentie werd verzocht, werd geen medewerking verleend en moest de bemanning van het schip zelf alles regelen.

In Waddinxveen was de belangstelling van het publiek zo groot, dat het schip op 21 juni ook in de avond een korte tijd is opengesteld.

Op 22 juni werd het schip bezocht door verschillende klassen van de plaatselijke lagere scholen onder leiding van de betrokken schoolmeesters. Een en ander was van tevoren geregeld. In Breskens was de publieke belangstelling zeer gering.

In de avonduren was Hr. Ms. Hadda geïllumineerd. Te Maassluis had de politie voor afzetting gezorgd en voor een escorte voor de begeleiding van de commandant naar het gemeentehuis. Te Willemstad stond een auto van de garnizoenscommandant te Bergen op Zoom gereed om de commandant naar de burgemeester en de garnizoenscommandant te brengen.

Te Delft, Alphen aan de Rijn en Waddinxveen werden journalisten aan boord ontvangen van plaatselijke bladen en van bladen van steden en dorpen in de omgeving.

Tot volgende reis.....